

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-19
Besvaras senast
2024-11-27 kl. 12.00

Till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2024/25:466 Ersättningar till jordbruket för förlorade värden vid ledningsdragningar

I takt med elektrifieringen i den gröna omställningen kommer det oundvikligen att behöva överföras mer el i Sverige. Med några få, stora, centraliserade kraftverk kommer överföringen antagligen att bli högre än om systemet byggs decentraliserat med produktion nära konsumenterna.

När Svenska kraftnät ska bygga de riktigt stora projekten är det avgörande att det sker väl utrett, hållbart och med så stor folklig förankring som möjligt. Det är också viktigt att olika alternativ utretts och att fördelar och nackdelar visas tydligt. Det inbegriper självklart olika typer av kostnader för såväl byggnationen i sig som för det omgivande samhället.

I Gråbo i Lerums kommun ska befintliga ledningar flyttas. Alternativa korridorer har tagits fram, men alternativa tekniker har inte utvärderats i dessa korridorer. Nuvarande plan är att bredda befintlig ledningsgata rejält samt att göra en lång omväg genom landskapet, vilket kommer att få stor påverkan på lokalsamhället. Kortare alternativ har inte utvärderats kring alternativa tekniker trots att det kostnadsmässigt, utifrån Svenska kraftnäts egna uppgifter om exempelvis markförläggningskostnader, hade varit rimligt.

Det finns flera uppenbara problem med den nuvarande dragningen. De boende riskerar exempelvis att få översvämningar då det naturliga skydd som finns i dag kommer att försvinna, både i form av vegetation (mestadels träd) och i form av mindre hårdgjord yta. Svenska kraftnät har inte kommenterat de riskerna alls och har inte för avsikt att vidta några åtgärder för att minska riskerna eller ersätta eventuella skador som kan uppstå.

Ett annat problem är att kommunens största jordbruk kommer att påverkas tydligt negativt. De magnetfält som bildas kring kraftledningen stör ut uppkopplingen mellan olika redskap i maskinparken. Det gör att kommunikationen mellan exempelvis såmaskin och traktor slutar fungera kring och under ledningen, vilket i bästa fall enbart skapar merarbete och i sämsta fall skapar ett produktionsbortfall. Att nyttja moderna tekniker som drönare för att bedriva precisionsjordbruk är helt omöjligt. Det innebär ökade kostnader för svenskt jordbruk och minskad konkurrenskraft, tvärtemot regeringens sagda intentioner. Inte heller här fås någon som helst ersättning från Svenska kraftnät, eftersom denna typ av problem inte heller inventerats över huvud taget.

För att snabbare få fram överföringskapacitet måste Svenska kraftnät bli betydligt bättre på att redovisa olika alternativ. Att dessutom inte ersätta skador som uppstår eller riskerar att uppstå skapar onödiga motsättningar. Regeringen har här ett stort ansvar för att styra Svenska kraftnät tydligare för att fler ska känna att omställningen är till fördel, eller åtminstone inte till nackdel, för dem.

Min fråga till landsbygdsminister Peter Kullgren blir därför:

Har ministern och regeringen sett problemen för svenskt jordbruk vid etablering av elledningar, och kommer man i så fall att agera för att ersättningar ska utgå i de fall mer marksnål teknik inte kan användas?

.....

Rickard Nordin (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann